

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakan Sayın Murat KURUM tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.05.03.2026

Saygılarımla,

Fahri ÖZKAN
Kırklareli Milletvekili
AB Komisyonu Üyesi

Kırklareli İli, Lüleburgaz, İlçesi Eskibedir Köyü, Eskibedir Kümeevler No 73 adresinde (111 ada 1 ve 2 nolu parsellerde) 4R Çevre ve Enerji San. ve Tic. A. Ş.- Lüleburgaz Şubesi tarafından "Yakma Tesisi (Tehlikeli ve Tehlikesiz Atıkların Yüksek Sıcaklıkta Gazlaştırılması İle Elektrik Üretimi)"projesinin yapılması planlandığı basında ve kamuoyunda yer almıştır.

Bahse konu projeye ilişkin tesisin yapılması planlanan bu alanlar, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu ile tanımlanan ve İl Tarım Müdürlükleri tarafından sınırları belirlenen tarımsal arazileri içinde yer almaktadır. Bu alanlar, tarımsal niteliği öncelikli korunacak alanlar olarak tanımlanmakta olup, Tarımsal Niteliği I. Öncelikli Korunacak Alanlarda sadece tarımsal amaçlı yapıların yer alabileceği kanunla düzenlemiştir.

Kurulması planlanan atık yakma tesisi projesine dair hazırlanan rapor incelendiğinde, tarım, hayvancılık, çevre ve halk sağlığı açısından ciddi riskler barındırdığı görülmektedir.

Buna Göre;

1-Kanunen öncelikle koruma tarım alanı olarak düzenlenen bölgenin tarım arazilerine ve tarımsal üretime büyük zarar vermesi olası olan bu tür bir işletmenin faaliyetine ilişkin bir inceleme çalışması yapılmış mıdır?

2-1/100.000 Ölçekli Trakya alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planında daha önce yapılan revizyonlara dair Danıştay 6.Dairesince verilen yargı kararlarında, tarımsal bütünlüğü bozulmamış alanların korunması hususuna öncelik verilmesine ilişkin kararı varken, 1. derece tarım alanı olarak kullanılan, diğer taraftan hayvancılığın yoğun olarak yapıldığı bölgede böylesine bir tesisin yapılması, yapılmasına izin verilmesi yasal mıdır?

3-Anılan bölgede tarım arazilerini ve tarımsal üretimi korumak ve devamını sağlamak ve artırmak için bakanlığınız ne tür önlemler planlanmaktadır? Varsa bu planlamalar kapsamında bölgedeki tarım arazilerinin korunması anlamında yapılacak düzenleme ve faaliyetler nelerdir?

4-Yine Danıştay Altıncı Dairesi 2013/9178 sayılı kararında "Çok nitelikli Trakya Tarım topraklarında çok önemli derecede tarımsal üretim yapıldığı, özellikle de su kaynaklarının mutlaka korunması gerektiği hükmü yer almaktadır." denmesine rağmen, bölge halkının hem tarımsal hem de hayvansal üretimini olumsuz etkileyecek, su yataklarını olumsuz etkileyecek, bölgede yaşanılacak hava kirliliğinin artmasına yol açacak bu projenin durdurulması için herhangi bir çalışmanız var mıdır? Varsa nelerdir.

5-Bu alanlarda yapılacak tarımsal amaçlı yapılardan toplam kapalı alanı 1.000 m2'yi aşanlar için bile imar planı yapma zorunluluğu bulunmasına rağmen bahse konu projenin sadece çıkan atık deposu bile 1350 m2 olarak belirtilmiş ve diğer yapılara ilişkin alanların metrekaresine yer verilmediği görülmektedir. Tarımsal yapı için bile 1000 m2 sınırlandırılmışken, bu proje için bu sınırların dışına çıkılması yasal mıdır? Değilse Bakanlık olarak bu konudaki görüşünüz nedir?

6-Tesiste günde 500 ton tehlikeli ve tehlikesiz atığın yakılacak olunması, bölgedeki hava kalitesini doğrudan etkileyecek projede kullanılan "Yüksek Sıcaklıkta Gazlaştırma" teknolojisi ile ağır metallerin, poliaromatik hidrokarbonların, dioksinlerin ve furanların oluşturacağı risk nasıl önlenecektir?

7-İşletmenin faaliyet göstereceği alanının Eskibedir Köyü sınırları içerisinde (Eskibedir Kümeevler No:73) bulunması ve 157 bin nüfuslu Lüleburgaz ile birlikte, yerleşim alanlarına yakınlığı sebebiyle bölge halkının sağlığını tehdit edecek olan proje halk sağlığı açısından olumlu mudur? Değilse projenin durdurulması için bakanlık olarak yapacağınız bir çalışma var mıdır?

8-Tesiste günde 90 ton taban külü ve 20 ton uçucu kül, 2,25 ton demir içerikli madde, 1,34 ton/gün demir dışı metal oluşacağı belirtilmiştir. Böylesine büyük miktardaki külün depolanması ve nakliyesi nasıl sağlanacaktır?

9-Tesiste tehlikeli atıkların 800°C gazlaştırma ve 1100°C yakma işlemi sonrası ortaya çıkacak olan ve halk sağlığını doğrudan etkileyecek olan, dioksin, furan, ağır metal ve partikül maddelerin yeraltı sularına sızması nasıl engellenecek, tarım alanlarının , hayvancılığın korunması nasıl sağlanacaktır? Bu maddelerin yaratacağı halk sağlığı risklerini önlemek için neler yapılacaktır?

10-4R Çevre ve Enerji San. ve Tic. A.Ş. Lüleburgaz Şubesi tarafından planlanan Tehlikeli ve Tehlikesiz Atıkların Yüksek Sıcaklıkta (1100°C) Gazlaştırılması İle Elektrik Üretimi tesisinin bitişiğinde (111 ada/3 parselde) bulunan TPAO ait Kepirtepe-6 doğalgaz kuyusu hâlen aktif olarak işletilmekte midir? Kuyunun mevcut kapasitesi, kuyunun ömrü, üretim durumu ve işletme koşulları nelerdir? Çalışmaya devam edecek midir ?

11-4R Çevre ve Enerji A.Ş.'nin ÇED başvuru dosyasında Kepirtepe-6 aktif doğalgaz kuyusunun varlığı belirtilmiş midir? Bu kuyuya ilişkin risk ve kümülatif etki değerlendirmesi dosyaya eklenmiş midir?

12-Planlanan yakma tesisinin, Kepirtepe-6 aktif doğalgaz kuyusuna olan mesafesi nedir? Bu mesafe, TPAO ve BOTAŞ teknik emniyet mevzuatı ile EPDK'nın belirlediği asgari güvenlik koridor mesafeleriyle uyumlu mudur? Bakanlığınız veya TPAO/EPDK tarafından, söz konusu tesise ait ÇED başvurusunda Kepirtepe-6 kuyusunun varlığı ve yarattığı riskler değerlendirilerek herhangi bir olumsuz görüş bildirilmiş midir? Bildirilmişse içeriği nedir, bildirilmemişse nedeni nedir?

13-Sözkonusu doğalgaz kuyusu etrafında zorunlu emniyet güvenlik tamponu (buffer zone) oluşturulmuş mudur? Bu tampon alan sınırları içinde tehlikeli atık yakma tesisi kurulmasına ilişkin yasal bir kısıtlama var mıdır? Risk değerlendirmesi yapılmış mıdır ?

14- Kepirtepe-6 kuyusunun çevresinde, ulusal ve uluslararası standartlara göre belirlenmesi gereken asgari güvenlik mesafesine uyulmadan bu tesisin kurulmasına onay verilmesi durumunda Bakanlığınız ne tür bir hukuki ve idari sorumluluk üstlenecektir? Doğabilecek bir endüstriyel kaza halinde sorumluluk kimde olacaktır?

15- Enerji altyapısının korunması bakımından Kepirtepe-6 kuyusunu tehdit edecek her türlü faaliyetin önlenmesi amacıyla ÇED sürecinin durdurulması ve projenin iptal edilmesi için Bakanlığınız ilgili bakanlıklara görüş bildirmeyi ya da mahkeme yoluna gitmeyi düşünüyor mu? Bu hususta acil bir eylem planı hazırlanmış mıdır?

16-4R Çevre ve Enerji San. ve Tic. A. Ş.- Lüleburgaz Şubesinin, 2018 yılında ÇED Gerekli Değildir raporuna istinaden 111 ada 1 parsel de halen faaliyette bulunan 'Atıktan Türetilmiş Yakıt Hazırlama Tesisi'nin alınmış olan Tehlikeli – Tehlikesi Atık Ayrıştırma ve Yakıt Yapma, ÇED Gerekli Değildir raporuna konu, 'proje alanında kesinlikle su kuyusu açılmayacaktır' taahhüdünün yerine getirilip getirilmediği sahada kontrol edilmekte midir? Şayet ediliyorsa, ve halen bir su kuyusu açılmadı ise, ÇED gerekli değildir raporunda belirtilmiş olan, tesisin günlük yaklaşık 7 m3 'lük su ihtiyacı son 8 yılda nasıl temin edilmiştir? Bundan sonra nasıl temin edilecektir ?

17- Yine, mevcut Atıktan Türetilmiş Yakıt Hazırlama Tesis'i'nin, ÇED Gerekli Değildir raporuna konu, tehlikeli atıklar yağmur suları ile etkileşim içinde olmayacak şekilde sadece kapalı alanda depolanacaktır taahhütlerinin yerine getirilip getirilmediği nasıl denetlenmektedir? Yöre halkı olan çiftçilerimiz tarafından tesisin her yerinde su ile temas eden çöplerin olduğu yönündeki gözlemleri ve tesis civarındaki tarlaların içlerinde kontrolsüz biçimde uçuşan çöpler ve taşan atık suları ile ilgili gözlem ve iddiaları ile ilgili herhangi bir soruşturma yapılması, planlanmış mıdır?

18-Halkımızın temiz ve güvenli gıdaya erişimi konusunda bu tür çevre kirliliğine yol açma ihtimali olan işletmelerin bu tür tarım arazileri üzerinde ve ya yakınında kurulması halk sağlığı açısından büyük zarara yol açacaktır. Gıda güvenliği alanında bakanlığınız tarafından hangi önlemler alınmaktadır?

19-2018 yılında alınmış olan ÇED gerekli değildir raporunda ve yeni hazırlanmış olan ÇED raporunda herhangi bir doğal su kaynağı olmadığı belirtilmesine rağmen söz konusu firma 230 metre altında bulunan dereye toprak altından deşarj kanalı açmış mıdır ? Açtıysa bu kanaldan dereye hangi statüdeki sular deşarj edilmektedir ?